

EXPUNERE DE MOTIVE

Prin Decizia Curții Constituționale nr. 176 din 24 martie 2022 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 80 alin. (2) lit. d) din Codul penal și ale art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, cu numărul 451 din data de 5 mai 2022, s-a admis excepția de neconstituționalitate ridicată de Florentina Diaconescu în Dosarul nr. 22.126/299/2018 al Judecătoria Sectorului 1 București - Secția penală și constatat că dispozițiile art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României sunt neconstituționale.

Norma neconstituțională prevedea că *„Sunt asimilate infracțiunii de contrabandă și se pedepsesc potrivit alin. (1) colectarea, deținerea, producerea, transportul, preluarea, depozitarea, predarea, desfacerea și vânzarea bunurilor sau a mărfurilor care trebuie plasate sub un regim vamal cunoscând că acestea provin din contrabandă sau sunt destinate săvârșirii acesteia.”*

Potrivit art. 147, alin. (1) din Constituția României *„Dispozițiile din legile și ordonanțele în vigoare, precum și cele din regulamente, constatate ca fiind neconstituționale, își încetează efectele juridice la 45 de zile de la publicarea deciziei Curții Constituționale dacă, în acest interval, Parlamentul sau Guvernul, după caz, nu pun de acord prevederile neconstituționale cu dispozițiile Constituției. Pe durata acestui termen, dispozițiile constatate ca fiind neconstituționale sunt suspendate de drept.”*

Prin considerentele Deciziei Curții Constituționale sus-menționate s-au reținut, între altele, și următoarele: *„Este de neînțeles că deținerea, producerea, transportul, preluarea, depozitarea, predarea, desfacerea și vânzarea bunurilor sau a mărfurilor care trebuie plasate sub un regim vamal provenite din contrabandă sunt sancționate numai penal (în interpretarea obligatorie pentru instanțe a Înaltei Curți de Casație și Justiție), în timp ce fapta mai gravă constând în chiar introducerea în țară a acestor bunuri prin sustragerea de la controlul vamal este sancționată, după caz, contravențional sau penal”; „(...) în cazul în care procurorul nu renunță la urmărirea penală, astfel cum îi permite art.318 din Codul de procedură penală, pentru infracțiunea în varianta simplă prevăzută de art.270 alin. (3) din Codul vamal, ci dispune trimiterea în judecată, nu există niciun mijloc procesual prin care judecătorul să poată exclude o astfel de faptă din sfera ilicitului penal, întrucât, spre deosebire de reglementarea cuprinsă în art.318 din Codul de procedură penală, renunțarea la aplicarea pedepsei.”; „(...) legiuitorul a atribuit faptei reglementate la alin.(3) al aceluiași articol același pericol social generic, cu toate că această din urmă infracțiune este doar „asimilată”, derivată, corelativă celei dintâi. În acord cu jurisprudența sa constantă, Curtea reține însă că stabilirea limitelor de pedeapsă intră în atribuțiile organului legiuitor, în măsura în care se respectă exigențele constituționale ce privesc proporționalitatea incriminării.”; „Contextul legislativ național, menționat anterior, relevă însă că fapte similare, constând în sustragerea de la controlul vamal a oricăror bunuri sau mărfuri care trebuie plasate sub un regim vamal, pot constitui, după caz, infracțiunea de contrabandă sau contravenție, în*

funcție de valoarea bunurilor/mărfurilor sau de frecvența faptelor într-un anumit interval de timp.”; „Din perspectiva instituirii unor limite valorice/temporale, similare celor anterior menționate, Curtea constată că, în conținutul normei cuprinse în alin.(3) al art.270 din Codul vamal al României, legiuitorul nu a mai prevăzut astfel de praguri, însă limitele de pedeapsă le-a stabilit făcând trimitere la alin.(1) al aceluiași articol - închisoarea de la 2 la 7 ani”; „deși noțiunea de „contrabandă” utilizată de legiuitor la art.270 alin.(3) din Legea nr.86/2006 nu echivalează cu infracțiunea de contrabandă prevăzută la art.270 alin.(1) și alin.(2) lit.a), b) și c) din aceeași lege, cu toate elementele constitutive ale acesteia, bunurile/mărfurile, obiect al infracțiunii prevăzute la alin.(3), pot proveni din/pot fi destinate faptelor săvârșite conform alin.(1) al art.270 din Codul vamal al României sau pot proveni din/pot fi destinate faptelor săvârșite conform alin.(2) lit.a), b) și c) ale aceluiași articol. De asemenea, Curtea constată că fapta prevăzută la alin.(3) al art.270 din Codul vamal al României, în lipsa unor praguri valorice, constituie întotdeauna infracțiune, însă faptele din care provin/cărora le sunt destinate aceste bunuri nu constituie întotdeauna infracțiune, faptele de la art.270 alin.(2) lit.a) din Codul vamal al României constituie infracțiune numai când valoarea în vamă a bunurilor sau a mărfurilor care trebuie plasate sub un regim vamal este mai mare de 20.0000 lei, respectiv 40.000 lei, iar faptele incriminate la lit.b) a alin.(2) al art.270 din același act normativ sunt condiționate de săvârșirea lor de două ori în decursul unui an. În aceste condiții, Curtea constată că, deși fapta săvârșită în condițiile alin.(3) al art.270 din Codul vamal al României constituie o infracțiune derivată, corelativă și, cu privire la majoritatea operațiunilor/acțiunilor ce constituie elementul material al laturii obiective, o infracțiune subsecventă, aceasta constituie întotdeauna infracțiune indiferent de valoarea în vamă a bunurilor/mărfurilor care trebuie plasate sub un regim vamal, deși - în ipoteza introducerii în țară prin locurile stabilite pentru controlul vamal, prin sustragere de la controlul vamal, a bunurilor sau a mărfurilor care trebuie plasate sub un regim vamal - fapta din care provin bunurile, datorită valorii acestora, poate fi contravenție.”; „În context, Curtea reține că infracțiunea reglementată la art.270 alin.(3) din Codul vamal al României este, prin elementul său material, o infracțiune de tăinuire, care privește bunuri de un anumit specific, respectiv bunuri ce provin din contrabandă, a căror deținere, depozitare, colectare etc. afectează bugetul consolidat al statului.”; „În condițiile în care infracțiunea prevăzută la alin.(3) al art.270 din Codul vamal al României este, cu privire la majoritatea operațiunilor/acțiunilor ce constituie elementul material al laturii obiective, o infracțiune subsecventă, Curtea reține că, similar infracțiunilor derivate precum tăinuirea, favorizarea infractorului, aceasta împrumută din caracterul faptelor din care provine bunul sau produsul ori folosul infracțiunii. Curtea reține însă că, împrumutând din caracterul acestor din urmă fapte, infracțiunea derivată împrumută și din pericolul social generic al acestora, dar niciodată la un nivel superior celui corespunzător faptei principale. Cu toate că limitele de pedeapsă stabilite pentru infracțiunea de contrabandă asimilată sunt la nivelul celor prevăzute pentru infracțiunile reglementate la art.270 alin.(1) și (2) din Codul vamal al României, aspect care, în mod aparent, atribuie un pericol social generic egal faptelor ce constituie elementul material al laturii obiective a infracțiunilor menționate anterior, Curtea constată că neînstituirea unui prag valoric/temporal cât privește faptele asimilate contrabandei atribuie acestora din urmă un pericol social generic mai mare. Or, Curtea subliniază că pericolul social al faptelor ce constituie elementul material al laturii obiective a infracțiunii asimilate contrabandei nu poate fi mai mare decât cel al faptelor din care provin bunurile/mărfurile care

trebuie plasate sub un regim vamal. Infracțiunea prevăzută în alin. (3) al articolului menționat este asimilată infracțiunii de contrabandă, nu este o infracțiune propriu-zisă de contrabandă și, fiind corelativă infracțiunilor de contrabandă din care provin bunurile, derivată din acestea, nu poate avea un pericol social mai mare decât al infracțiunilor principale.”; „Totodată, măsurile adoptate de legiuitor pentru atingerea scopului urmărit trebuie să fie adecvate, necesare și să respecte un just echilibru între interesul public și cel individual.”; „În aceste condiții, Curtea constată că dispozițiile art.270 alin.(3) din Legea nr.86/2006 privind Codul vamal al României - prin faptul că nu reglementează un prag valoric/temporal cât privește faptele asimilate contrabandei și prin nesocotirea principiului ultima ratio în materie penală, aduc atingere principiului constituțional al statului de drept, consacrat în art.1 alin.(3) din Legea fundamentală. Or, în ipoteza infracțiunii de contrabandă în forma asimilată, având în vedere că fapta săvârșită în condițiile alin.(3) este o infracțiune asimilată, derivată, corelativă și, cu privire la majoritatea acțiunilor/operațiunilor ce constituie elementul material al infracțiunii, este o infracțiune subsecventă infracțiunilor prevăzute la art.270 alin.(1) și (2) lit.a), b) și c) din Codul vamal al României, reglementarea unor limite valorice similare celor stabilite în conținutul acestor din urmă texte de lege este necesară pentru o justă individualizare a pedepsei.”; „Nereglementând un astfel de prag valoric/temporal, Curtea constată că norma este afectată de un viciu de neconstituționalitate și din perspectiva stabilirii de către instanță a pericolului social concret pe care îl prezintă faptele de contrabandă deduse judecății și a aplicării unei pedepse corect individualizate, contrar dispozițiilor constituționale ale art.124 privind înfăptuirea justiției. Curtea reține că instanța de judecată, chemată să aprecieze cu privire la vinovăția persoanei aflate în ipoteza normei penale criticate și să individualizeze pedeapsa corespunzătoare faptei, este pusă în dificultate, de vreme ce nereglementarea, în cuprinsul dispozițiilor art.270 alin.(3) din Codul vamal al României, a unui prag valoric sub care fapta să nu constituie infracțiune determină includerea în sfera ilicitului penal și a celor mai mărunte fapte asimilate contrabandei, ținând cont și de faptul că, în această din urmă ipoteză, instanța nu este în măsură să renunțe la aplicarea pedepsei, având în vedere limitele de pedeapsă stabilite pentru săvârșirea infracțiunii de contrabandă în forma asimilată”.

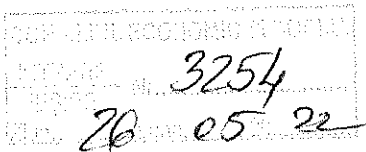
În condițiile celor de mai sus, se observă că există pericolul clasării, stingerii acțiunii penale exercitate sau de achitare, ca urmare a dezincriminării unor fapte care prezintă pericol social.

Fără de considerente Curții Constituționale potrivit cărora, pentru o justă individualizare a pedepsei, se impune reglementarea unor limite valorice pentru infracțiunile asimilate infracțiunii de contrabandă, similare celor stabilite în conținutul textelor de lege care reglementează infracțiunea de contrabandă, precum și pentru a menține o proporționalitate între incriminarea și pericolul social al faptei, prezentul proiect de lege propune menținerea aceluiași limite valorice cu infracțiunile de contrabandă și pentru infracțiunile asimilate celei de contrabandă, în toate situațiile.

Totodată, caracterul subsecvent al infracțiunii asimilate infracțiunii de contrabandă, reținut prin Decizia Curții Constituționale, determină astfel ca faptele de colectare, deținere, producere, transport, preluare, depozitare, predare, desfacere și vânzare de bunuri sau mărfuri care trebuie plasate sub un regim vamal, cunoscând că acestea provin din contrabandă sau sunt destinate

săvârșirii acesteia, dar și cele introduse prin alte locuri decât cele stabilite pentru control vamal, să fie infracțiuni doar în situațiile în care bunurile, respectiv mărfurile, însumează valoarea de cel puțin 20.000 lei în cazul produselor supuse accizelor și, respectiv, 40.000 lei în cazul celorlalte bunuri sau mărfuri.

Inițiator: deputat Diana Stoica - USR

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

SENAT

CAMERA DEPUTAȚILOR

LEGE

pentru modificarea art. 270 din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Articol unic. - Articolul 270 din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 350 din 19 aprilie 2006, se modifică după cum urmează:

1. Alineatul (3) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(3) Sunt asimilate infracțiunii de contrabandă și se pedepsesc potrivit alin. (1) colectarea, deținerea, producerea, transportul, preluarea, depozitarea, predarea, desfacerea și vânzarea bunurilor sau a mărfurilor care trebuie plasate sub un regim vamal cunoscând că acestea provin din contrabandă sau sunt destinate săvârșirii acesteia, dacă valoarea bunurilor sau a mărfurilor sustrase de la controlul vamal este mai mare de 20.000 lei în cazul produselor supuse accizelor și mai mare de 40.000 lei în cazul celorlalte bunuri sau mărfuri.”

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (1) din Constituția României.

PREȘEDINTELE
CAMEREI DEPUTAȚILOR

PREȘEDINTELE
SENATULUI